

Pirani Ravi E J E L I S M O

Rade Krstič

Obelodanjanje dejstev

Tu sem. Pripravljen na krik, pripravljen na skok, občudujem tišino, ki me preveva. Nisem Lojze Kovačič, da bi napisal goro materiala, ampak bom poskušal obelodaniti nekatera dejstva, ki se me tičejo. Nekaj malega o svojem neponavljanju, o svojem nepojavljanju, o izginevanju v točno določen paradoksn bivanju.

Pesem je slika, ki je ne morem naslikati, morda zaradi tega, ker mi primanjkuje barve, prave barve. Vendar jo slikam s črkami, s črnimi črkami, iz katerih dihajo predmeti, predstave in ljudje.

Kaj naj napišem po toliko letih izgorevanja? Roko sem dal v ogenj in tam zdaj tli. Marjeta Drobnič ne verjame v razodetje. Pa kaj potem, si pravim. Bo že odkrila večnost, nekoč morda, jaz ji pri tem ne morem pomagati, samo bolečine ji lahko olajšam. Nekoč sem slišal Andreja Inkreta, kako mi pripoveduje v mislih, kaj naj zapišem. Vse teoretične paradigme sem imel v glavi, danes ga ne slišim več, četudi bi se še tako trudil. Nekje je pretrgana neka vez. Denis Poniž me je v Vilenici kar krepko nadrl. Čas je, da diplomiram. Dušan Jovanović me je odslovil, ko sem se prijavil za statista pri njegovem »Kralju Learu«. Boris Cavazza samo zamahuje z roko. Morda bi moral povprašati Radka Poliča, toda zdaj je že prepozno. Odšel bom k Cirilu Zlobcu in mu nesel novo kritiko. Na Delu odlašajo, Janez Zadnikar mi zatrjuje, da bo že objavljeno, in potem vskoči Peter Kolšek in reši situacijo. Toliko ljudi, toliko ljudi!

Boštjan M. Zupančič me je s svojo knjigo *Od blaznosti do blagoslova* kar precej zdelal. Verjel sem skoraj vsaki njegovi besedi. Od kod mu ta moč? Moral bi povprašati Petra Kovačiča – Peršina, saj se on spozna na te stvari. Tea Štoka mi je zavrnila zbirko. Bila je pri meni doma, skuhal sem ji kavo, in ko je odšla, sem prebral kratko utemeljitev. Zavrnjeno! No, še vedno je tu Janis Joplin, vsaj pri njej lahko najdem malo utehe.

Bil sem na sestanku revije *Literatura* in krepko nadrl Igorja Zabela. Poslušaj, jaz nimam službe, jaz nimam tega, jaz nimam onega, pomagaj, v stiski sem. In ko sem pričakoval, da bo kaj rekel Tomiju Virku ali Matevžu Kosu, novima urednikoma, ni iz vsega skupaj bilo nič; potegoval sem se namreč za resornega urednika. No, če sem bil pregrob in če ne sodim mednje, naj mi Igor Zabel oprost, če ne razumem dovolj dobro uredniške politike. Bom pač na cesti poiskal kak kotiček in spal v parku in preminil kot Jure Detela.

Niko Grafenauer me sprašuje, kdaj bom diplomiral. Še za tajnika Nove revije nisem dober. Petsto odbitih prošenj, človeka zamika, da bi naredil kaj neumnega,

pa tega ne naredi, kdovezakaj ne. Kakšna usoda me torej čaka? Jani Virk mi je na *Slovencu* lepo povedal, kako stojijo stvari z administriranjem in propagando. Kam naj se obrnem, kam naj se zatečem? K Jonasu na »Ž«? K Brancetu Gradišniku in Frančku Rudolfu na radio FM? K Francetu Vurniku, ki je lepo povedal, kako je s tamkajšnjimi delavci. »To je tekoči trak, tekoči trak!« po njegovih lastnih besedah. »Odpustiti jih nameravamo še 20 do 30%!« Morda odidem k Venu Tauferju in se mu opravičim, ker mi je v DSP stopil na nogo? Morda obiščem Borisa A. Novaka na DZS? Ali pa pri Božidarju Premrlu moledujem za novo knjigo? Kaj pa Andrej Blatnik na CZ? Kaj pa Jaro Mihelač? Pa Tone Pavček? Kaj pa Dušan Cunjak? Kje za vraga pa je Peter Božič? Toliko obljub sem že slišal, da mi je kar slabo. Na koncu ostaneš kot nema priča za usodnimi zidovi zaprt in nemočen. Tudi pri Janezu Janši ni bilo nič bolje. Tudi pri gospodu Ferlincu na ne vem katerem že ministrstvu ni bilo nič. Tudi na Zavodu s Sonjo Maleš ne. Tudi pri tem in onem odvetniku. Tudi na cesti ni in ni dela zame. Kam zdaj vse to pelje?

Milan Jesih in Aleš Debeljak se držita zase. »Wieser« je zame nedostopen. V Mariboru je celo utihnil Andrej Brvar, ki mi je obljubljal in obljubljal. Marka Crnkoviča si še ne upam vprašati, pravzaprav se mi zdi odveč, če bi spraševal, kje je kakšno prosto mesto. Tam je zdaj Nela Malečkar. Na *Dnevniku* Mitja Košir, Milan Dekleva in Tadej Čater vodijo svojo politiko. Dane Zajc bi me odslovil, še preden bi mi uspelo sformalizirati kak stavek.

Manca Košir, Mito Trrefalt, Jernej Novak, Igor Šmid, kdo, kdo, kdo? Vsi ti ljudje, vsi ti ljudje, silno, magično, neprekosljivo! Kakšno mnenje naj si ustvarim o vseh teh ljudeh? No, povejte mi, dragi odjemalci literature, kaj naj si mislim o njih? Naštel sem jih kar precejšnje število, mar ne?

Molčal bom. Drugega mi ne preostane. Toliko sem že slišal o vseh teh ljudeh, lahko bi jih opisal, odkril njihove pomanjkljivosti, vendar nočem, nočem, da bi se izvedelo tisto, česar se sami sramujejo in potiskajo v svoj koš. Naj živijo, kakor se jim pač zljubi, jaz jih ne bom več obremenjeval. Umaknil se bom. Utihnil.

Nimam več besed, zmanjkalo jih je. Tudi s spreminjanjem identitete ni bilo nič bolje. Nikogar ni zanimalo. Tudi z navideznimi poskusi samomora ni bilo nič. Ostal sem živ, bivajoče v nič. Tinetu Hribarju lahko povem, da je filozofija dosti lepa reč, vendar sem jaz šel že skozi vse faze te in one filozofije, pa sem bil razočaran nad dejstvom, da bivajočega, biti, nič ni, da je vse zgolj privid in iluzija, da v bistvu ne živimo, da tega sveta ni in ni, ker ga ne moremo z nobeno tuzemsko logiko dokazati. Zato pride do absurda, absurden človek se ne more dokazati, ne more dokazati svojega obstoja, svoje eksistence, svoje esence, smisla, biti. Absurden človek je neutemeljen v vseh svojih sferah delovanja.

Zakaj bi se zdaj ukvarjal še s tem, se sprašujem. Po čem lahko sklepam, da nekaj je, in po čem lahko sklepam, da nečesa ni? Življenje je neko vmesno stanje, je neka stopnja, toda kako to dokazati? Že verjamem, da drugi živijo, toda zase ne najdem razlage.

No, končno. Obišče me smrt in me vpraša: »Si pripravljen?«

Ne najdem odgovora na njeno vprašanje.

»Čas je že,« mi pravi.

Otresem se je.

Odide.

Spet sem tu. Pripravljen na krik, pripravljen na skok.

Toliko lahko povem za zdaj.

Vse drugo je iluzija.

Laž.